

Ο Άγιος Ευαγγελιστής και Απόστολος Λουκάς

Ορθοδοξία / Αγιολογία

Δρ. Κωνσταντίνος Κονταξόπουλος, πρ. Διευθυντής του Ασκληπιείου Βούλας

Μέσα στην εκλεκτή χορεία των θαυμαστών Αγίων γιατρών, η Ορθόδοξη Εκκλησία μας, έχει να μας παρουσιάσει μια λαμπρή προσωπικότητα, ένα μεγάλο και σπουδαίο γιατρό τον Άγιο Ευαγγελιστή και Απόστολο Λουκά. Ο Ευαγγελιστής Λουκάς είναι ο πρώτος γιατρός του χριστιανικού κόσμου και το καύχημα των γιατρών όλων των αιώνων, διότι αυτός αξιώθηκε από το Θεό να γράψει, στο ιερό ευαγγέλιο του, για τη ζωή, τον θάνατο και την ανάσταση αυτού του ιδίου του Κυρίου και Θεού μας Ίησού Χριστού.

Και αργότερα στο δεύτερο βιβλίο του, τις Πράξεις των Αποστόλων αξιώθηκε να γράψει για την ίδρυση της πρώτης Χριστιανικής Έκκλησίας στα Ιεροσόλυμα την εξάπλωση του Χριστιανισμού στην Παλαιστίνη και τα άλλα ειδωλολατρικά έθνη μέχρι της Ρώμης. Επίσης για την ζωή και δράση των δύο κορυφαίων Αποστόλων

Πέτρου και Παύλου, ιδίως δε του δευτέρου. Θα πρέπει λοιπόν να είναι υπερήφανοι οι χριστιανοί γιατροί, γιατί ένας Άγιος συνάδελφός τους καταξιώθηκε να περιγράψει τα μεγαλεία του Θεού.

Ο Άγιος Λουκάς καταγόταν από την Αντιόχεια της Συρίας και όπως φαίνεται ήταν ελληνικής καταγωγής, δηλαδή οι πρόγονοί του ήταν Έλληνες που είχαν εγκατασταθεί από χρόνια στην Συρία . Όπως ήταν φυσικό μέχρι την νεανική του ηλικία πίστευε στην ειδωλολατρική θρησκεία των αρχαίων Ελλήνων, την οποία είχε διδαχθεί από τους γονείς του. Από μικρός ήταν πολύ έξυπνος και φιλομαθής. Αγαπούσε πολύ τα γράμματα και έμαθε εκτός από τα ελληνικά και άλλες δύο γλώσσες: τα εβραϊκά και τα συριακά. Στην περίφημη για την εποχή εκείνη Σχολή της Ταρσού εσπούδασε την εθνική παιδεία κατά τα Ελληνικά πρότυπα. Είχε επίσης μεγάλο ταλέντο στην ζωγραφική. Ακόμα εσπούδασε την ιατρική επιστήμη που του άρεσε πολύ και έγινε ένας καλός γιατρός.

Με την ιδιότητα του γιατρού ήλθε στην Ελλάδα τον καιρό που αυτοκράτορας στην Ρώμη ήταν ο Τίτος Κλαύδιος το 42 μ.Χ. και έκανε την εγκατάσταση του στην Θήβα της Βοιωτίας, όπου ασκούσε την ιατρική και ιδίως τις παθήσεις των οφθαλμών και θεράπευε τους ασθενείς. Όμως ο μεγάλος σταθμός της ζωής του υπήρξε η συνάντησή του με τον Απόστολο Παύλο. Τον κορυφαίο Απόστολο γνώρισε όταν εκείνος έκανε την πρώτη αποστολική του πορεία. Αμέσως το φλογερό κήρυγμα του Αποστόλου των εθνών τον εσαγήνευσε.

Το κήρυγμα της αγάπης του Θεανθρώπου, οι γλυκείς λόγοι του Ναζωραίου, που άκουσε από τον Παύλο, και γενικά η φιλοσοφία της νέας Θρησκείας τον αιχμαλώτισαν. Έτσι γίνεται γρήγορα πιστός οπαδός του Χριστιανισμού, εγκαταλείποντας την πατρική του Θρησκεία και συγχρόνως γίνεται στενός ακόλουθος του κορυφαίου Αποστόλου. Και επειδή ο Άγιος Παύλος υπήρξε εκ φύσεως φιλάσθενος ο Λουκάς σαν γιατρός που ήταν, προσέφερε σ' αυτόν τις ιατρικές του υπηρεσίες (Β΄ Κόρινθ. ιβ΄ 7).

Αναμφισβήτητα ο Λουκάς υπήρξε όχι μόνο ο απλός συνοδός και προσωπικός γιατρός του Αποστόλου Παύλου, αλλά παράγοντας που συνέβαλε ενεργά και επέδρασε αποφασιστικά και με ιδιάζοντα ευεργετικό τρόπο, στην επιτυχία του χριστιανικού κηρύγματος σε ολόκληρο τον εθνικό κόσμο. Και αυτό, γιατί ο Λουκάς, λόγω των προσωπικών του γνωριμιών, χάρις στο ιατρικό του επάγγελμα, άνοιγε κατά τον πιο ενδεδειγμένο τρόπο όλες τις πύλες και τις οδούς, για την ευκολότερη και πιο πειστική διάδοση του ευαγγελικού κηρύγματος μεταξύ όλων των κοινωνικών στρωμάτων και τάξεων του λαού. Παρακολουθεί τον Παύλο με ενθουσιασμό και αυτοθυσία σε πολλά μέρη από τις επόμενες περίφημες αποστολικές περιόδους του. Συγκεκριμένα κατά την δεύτερη αποστολική πορεία

ακολούθησε τον Παύλο από την Τρωάδα της Μικρ. Ασίας στους Φιλίππους της Μακεδονίας. Κατά την τρίτη πορεία, τον ακολούθησε από τους Φιλίππους έως τα Ιεροσόλυμα και από την Καισαρεία της Παλαιστίνης μέχρι την Ρώμη.

Στα δύο τελευταία κεφάλαια των Πράξεων των Άποστόλων (27 & 28) ο Άγιος Λουκάς, ο αφοσιωμένος αυτός μαθητής του Αποστόλου Παύλου δίνει με ζωνηρή και ακριβή περιγραφή την περιπετειώδη και επικίνδυνη αυτή θαλάσσια διαδρομή από την Καισαρεία μέχρι την αιώνια πόλη, την Ρώμη. Η Καισαρεία, η παραλιακή πόλη της Παλαιστίνης, από την οποία αποπλεύσανε δέσμιος ο Παύλος με τους συνεργάτες του, τον Λουκά και τον Αρίσταρχο απ' την Μακεδονία, και μαζί με 276 ακόμα συνταξιδιώτες, η Σιδώνα στην Φοινικική παραλία, τα Μύρα της Λυκίας, οι Καλοί Λιμένες στα νότια παράλια της Κρήτης, το προξενηθέν ναυάγιο του πλοίου, το νησί Μάλτα που παρέμειναν για τρεις μήνες, οι Συρακούσες της Σικελίας, το Ρήγιο και οι Ποτίολοι στην Κάτω Ιταλία υπήρξαν οι κυριότεροι σταθμοί αυτού του περιπετειώδους ταξιδιού. Στην τελευταία αυτή πόλη βρήκαν και χριστιανική παροικία. Η εξιστόρηση του Ευαγγελιστού Λουκά προκάλεσε ανέκαθεν το ενδιαφέρον των ιστορικών, γιατί απ' αυτήν διδασκόμαστε πολλά για την ναυτιλία στους χρόνους της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

Αλλά ο Λουκάς ήταν ακόμα μαζί με τον Απόστολο Παύλο τόσο κατά την πρώτη φυλάκιση του, όσο και κατά την δεύτερη που αυτός υπήρξε μόνος μαζί με τον Απόστολο. Μετά το μαρτυρικό θάνατο του Αποστόλου Παύλου στην Ρώμη κατά τον διωγμό του Νέρωνα το 64 μ.Χ. ο Άγιος Λουκάς αφού πρώτα του δόθηκε η ευκαιρία να συναντήσει τους αυτόπτες μάρτυρες και Απόστολους έρχεται στην Αχαΐα της Πελοποννήσου για να γράψει εκεί το περίφημο Ευαγγέλιό του. Τις πλούσιες και πολύτιμες εμπειρίες του τόσων χρόνων, από αυτά τα Θαυμάσια και κοσμοσωτήρια που άκουσε και είδε θέλει να τα καταγράψει λεπτομερώς για να διασωθούν και να μείνουν αναλλοίωτα εις τους αιώνες .

Εκθέτει λοιπόν τα σχετικά κοσμοϊστορικά και ανθρωποσωτήρια γεγονότα , με μεθοδικότητα και με χρονολογική ακρίβεια, σαν επιστήμονας που ήτανε και άνθρωπος των γραμμάτων , και κατέχοντας άριστα την ελληνική γλώσσα, ώστε δικαίως να θεωρείται ο κατ' εξοχήν ιστορικός των πρώτων χρόνων του Χριστιανισμού.Αλλά εκτός απο την μεθοδικότητα και την χρονολογική ακρίβεια που υπάρχουν στο ιερό Ευαγγέλιό του, αυτό συμπληρώνει ακόμα και τα δύο προηγούμενα ιερά Ευαγγέλια, διότι μας δίνει πολύτιμες πληροφορίες για ορισμένα σπουδαιότατα γεγονότα της Χριστιανικής Θρησκείας που δεν τα αναφέρουν στα ιερά κείμενά τους ο Ευαγγελιστής Ματθαίος και ο Ευαγγελιστής Μάρκος.

Έτσι π.χ. αυτός διηγείται ζωνηρότερα από τους άλλους την Γέννηση του Χριστού. Όταν διαβάζει κανείς από το Ευαγγέλιό του τα γεγονότα, νομίζει ότι βλέπει το

Χριστό βρέφος, ξαπλωμένο στην φάτνη. Βλέπει τους ποιμένες να θαυμάζουν μπροστά στο μυστήριο της Θείας οικονομίας και τους Αγγέλους να ψάλλουν το “Δόξα εν υψίστοις Θεώ...”. Τις πληροφορίες αυτές ίσως να τις άκουσε από την Παναγία Μητέρα του Χριστού. Επίσης στο κείμενο των δύο υπέροχων βιβλίων του, γίνεται χρήση ιατρικών όρων και ιατρικών εκφράσεων, οι οποίες συνήθως βρίσκονται σε ιατρικούς συγγραφείς. Όλα αυτά δείχνουν ότι ο συγγραφέας αυτών των βιβλίων υπήρξε γιατρός. Και το Ευαγγέλιο του και τις Πράξεις των Αποστόλων ο Άγιος Λουκάς τα γράφει για χάρη κάποιου επίσημου προσώπου, του Θεόφιλου, τον όποιον ονομάζει “κράτιστον” και που ήταν τότε ηγεμόνας της Αχαΐας.

Ο Θεόφιλος είχε κατηχηθεί στην χριστιανική θρησκεία από αποστολικούς άνδρες, της πρώτης χριστιανικής γενιάς. Είχε όμως ανάγκη για να στηρίξει και να εδραιώσει καλύτερα την πίστη του και από έγγραφες πηγές. Αυτές λοιπόν τις πηγές του τις προσφέρει ο Λουκάς πρώτα με το Ευαγγέλιο του, τον “πρώτον λόγον” όπως τον ονομάζει και αργότερα με το δεύτερο βιβλίο του προς τον Θεόφιλο, δηλαδή τις Πράξεις των Αποστόλων. Έτσι στην αρχή ο ηγεμόνας Θεόφιλος και κατόπιν όλοι οι χριστιανοί εκείνης της εποχής, αλλά και μετέπειτα οι χριστιανοί όλων των αιώνων έμαθαν από τον Λουκά όλα τα θαυμάσια και εξαίσια που πραγματοποιήθηκαν από το Θεό για την σωτηρία του ανθρώπινου γένους.

Όμως ο Άγιος Λουκάς δεν υπήρξε μόνον ο Ευαγγελιστής, αλλά και ο σπουδαίος Απόστολος, γιατί δεν αρκέστηκε μόνο να γράψει το ιερό Ευαγγέλιο του, αλλά θέλησε και να το κηρύξει με την ζωντανή παρουσία του σε διάφορα σημεία της Ευρώπης. Έτσι αφού ο Λουκάς κήρυξε πρώτα το Ευαγγέλιο στον Ελλαδικό χώρο όπως στην Αχαΐα, την Βοιωτία και την Μακεδονία, μετά πήγε σε μακρινά μέρη, όπως στην Δαλματία και την Γαλλία, μερικοί ακόμα υποστηρίζουν ότι πήγε και στην Ιταλία και την Αφρική. Εκτός όμως από το θαυμάσιο συγγραφικό του έργο και την σπουδαία ιεραποστολική του δράση, ο Άγιος Λουκάς, είχε και ένα μεγάλο καλλιτεχνικό ταλέντο, είχε μεγάλη κλίση προς την ζωγραφική. Πηγές που του έδιναν εμπνεύσεις στην ζωγραφική του τέχνη ήταν οι μεγάλες προσωπικότητες της νέας αληθινής θρησκείας που τόσο τον είχε συγκλονίσει και τόσο πολύ είχε αφοσιωθεί ολόψυχα σ’ αυτήν από την νεανική του ηλικία. Ο Σωτήρας Χριστός, ο λυτρωτής του κόσμου, που τόσο τον είχε αγαπήσει και είχε αφιερώσει την ζωή του σ’ αυτόν, τον ενέπνευσε να ζωγραφίσει τον καλό Ποιμένα Χριστό που φέρει στους ώμους του το απολωλός πρόβατο.

Ο απέραντος θαυμασμός και σεβασμός του προς το πρόσωπο της Παναγίας, της αγνής κόρης της Ναζαρέτ που καταξιώθηκε από το Θεό να γίνει μητέρα του Θεανθρώπου Ιησού τον έκανε να φιλοτεχνήσει μερικές ωραίες εικόνες της

Θεοτόκου που φέρει στις αγκάλες της το Θείο βρέφος. Η αγάπη του επίσης και η αφοσίωση του προς τον αγαπητό του διδάσκαλο Παύλο, που αυτός ήταν ή αιτία να ασπασθεί τον χριστιανισμό και για αρκετά χρόνια τον ακολούθησε στα περιπετειώδη ιεραποστολικά ταξίδια του και στο τέλος έφυγε από αυτήν την ζωή με μαρτυρικό θάνατο, τον έκαναν να τον ζωγραφίσει σε εικόνα μαζί με τον άλλο κορυφαίο επίσης, Απόστολο Πέτρο. Το ωραίο παράδειγμα του Αγίου Λουκά να απεικονίζει τις μορφές των Αγίων σε εικόνες, το μιμήθηκαν κατόπιν πολυάριθμοι χριστιανοί καλλιτέχνες δια μέσου των αιώνων και δημιούργησαν περίφημους καλλιτεχνικούς Θησαυρούς, μέχρι σήμερα. Έτσι ο Λουκάς υπήρξε ο πρώτος καλλιτέχνης ζωγράφος της Χριστιανικής Θρησκείας και μπορεί να θεωρηθεί ο ιδρυτής της χριστιανικής αυτής τέχνης. Ακόμα και σήμερα ύστερα από τόσους αιώνες σώζονται άγιες εικόνες του.

Λέγεται ότι μια παλιά εικόνα της Παναγίας στην Μόνη του Μεγάλου Σπηλαίου είναι έργο του Αγίου Λουκά. Επίσης υποστηρίζεται ότι η εικόνα της Παναγίας Σουμελά στην ομώνυμη Μονή είναι και αυτή έργο δικό του. Ύστερα από ένα μακρύ και περιπετειώδη βίο, αλλά πλούσιο σε χριστιανικό και ιεραποστολικό έργο ο Άγιος Λουκάς εγκατέλειψε την επίγεια ζωή στα ογδόντα τέσσερα χρόνια του και πήγε στην αιώνια ζωή και μακαριότητα. Μερικοί υποστηρίζουν ότι ο θάνατός του υπήρξε μαρτυρικός.

Ενταφιάστηκε στην Θήβα της Βοιωτίας μέσα σε μια μαρμάρινη λάρνακα που σώζεται μέχρι σήμερα και στον ιερό τάφο του σύμφωνα με την παράδοση κάθε χρόνο την ημέρα της μνήμης του στις 18 Οκτωβρίου, γινότανε πολύ σπουδαία θαύματα θεραπείας πολλών ασθενών από οφθαλμικές παθήσεις και με τα οποία ο Χριστός έδειξε στον κόσμο την αγιότητα του.

Το έτος 357 μ.Χ. ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος, γιος του Αγίου Κωνσταντίνου, έδωσε εντολή στον Άγιο Αρτέμιο, τον μεγάλο Δούκα της Αιγύπτου και Μάρτυρα, να μεταφέρει τα τίμια λείψανα του Αγίου Λουκά στην Κωνσταντινούπολη. Ήταν το εικοστό έτος της βασιλείας του Κωνσταντίου, που πραγματοποιήθηκε η μεταφορά των λειψάνων του Αγίου και κατέθεσαν αυτά στο Ναό των Αγίων Άποστόλων της Κωνσταντινουπόλεως δίπλα στα τίμια λείψανα των Αγίων Αποστόλων Ανδρέα και Τιμόθεου.

Η Ορθόδοξη Έκκλησία μας τιμά την μνήμη του Αποστόλου και Ευαγγελιστή Λουκά στις 18 Οκτωβρίου, την δε κατάθεση των τιμίων λειψάνων του στο Ναό των Αγίων Αποστόλων Κωνσταντινουπόλεως εορτάζει στις 20 Ιουνίου.

Ο Άγιος Απόστολος και Ευαγγελιστής Λουκάς με το βαρυσήμαντο χριστιανικό του έργο αποδείχθηκε άξιος εργάτης του Χριστού γιατί όπως λέγει και ένα απολυτίκιο

του, αφού καταυγάσθηκε ο ίδιος με το πνευματικό και υπερκόσμιο φως του Σωτήρος Χριστού μετέδωσε και μεταδίδει ακόμη και μέχρι σήμερα αυτό το υπέροχο φως σ' όλη την οικουμένη με τα δύο αιώνια και αθάνατα βιβλία του, δηλαδή με το ιερό του Ευαγγέλιο και τις Πράξεις των Αποστόλων.

Πηγή: Περιοδικό "Εκκλησία", τ. 15 (15/10/1995)

(Αναδημοσίευση: http://www.agiosarsenios.org/?page_id=83)

<http://bit.ly/1aHrRuf>